

“NKMK” AJning 2024-yil “26” dekabrdagi
895 -sonli 3-sonli ilova

**“NKMK” AJ kontragentlarining Odob-axloq
KODEKSI**

Navoiy sh., 2024-yil

I. Umumiy qoidalar

1. “NKMK” AJ kontragentlarining Odob-axloq kodeksi (keyingi o‘rinlarda – Kodeks) “NKMK” AJ (keyingi o‘rinlarda – Jamiyat) bilan shartnomaviy munosabatlarga kirishuvchi kontragentlarning (keyingi o‘rinlarda – kontragent) korporativ ijtimoiy va ekologik javobgarligiga qo‘yiladigan talablarni belgilaydi. Bundan tashqari, ushbu Kodeks kontragentning affillangan Jamiyatlariga, subpudratchilariga (hamkorlik qiladigan, xizmatlar ko‘rsatadigan yoki shartnomani bajarishda boshqa yo‘l bilan yordam beradigan uchinchi shaxslarga) qo‘llaniladi. Kontragent Jamiyat bilan hamkorlik zanjirining ishtirokchilari bo‘lgan barcha yetkazib beruvchilar va subpudratchilar tomonidan ushbu Kodeksda belgilangan talablar va standartlarga rioya qilishlarini ta‘minlash uchun barcha choralarini ko‘rish majburiyatini oladi.

2. Kodeksda Jamiyat va uning kontragentlari qadriyatlarini va ish prinsiplarida halollik madaniyatini shakllantirishga, amaldagi qonunchilikka hamda oshkorlik, axborotning ochiqligi, raqobatbardoshlik, adolatlilik, samaradorlik va haqqoniy raqobat tamoyillariga rioya etishga qaratilgan tizim mavjud.

3. Jamiyat kontragent bilan hamkorlikning shaffoflik, axborot ochiqligi, raqobatbardoshlik, adolatlilik, samaradorlik va haqqoniy raqobat kabi tamoyillarini qo‘llab-quvvatlaydi.

4. Jamiyat biznes hamkorlari va jamiyat tomonidan ishonchni mustahkamlashga intiladi.

5. Jamiyat qonunchilikka, shuningdek, korporativ va ishbilarmonlik odob-axloqining umume’tirof etilgan me‘yorlariga rioya qiluvchi, inson huquqlarini hurmat qiladigan, mehnat muhofazasi va ishchilar salomatligi hamda atrof-muhitni muhofaza qilish to‘g‘risida g‘amxo‘rlik ko‘rsatadigan barqaror rivojlanish va o‘z tamoyillariga sodiq bo‘lgan kontragent bilan ishlash choralarini ko‘radi.

6. Jamiyat barcha kontragentlar bilan ochiq va shaffof biznes aloqalarini olib borishni qo‘llab-quvvatlaydi va ularni o‘zaro manfaat asosida rivojlantirishga intiladi.

7. Jamiyat kontragentlardan yuqori axloqiy me‘yorlarga rioya qilishlarini va ushbu standartlarni buzgan deb hisoblanishi mumkin bo‘lgan har qanday faoliyatdan voz kechishlarini kutadi.

8. Jamiyat kontragentlardan O‘zbekiston Respublikasining, shuningdek kontragentlar faoliyat yuritayotgan mamlakatning amaldagi qonunchiligini hamda o‘z kasbiy faoliyatini amalga oshirishda boshqa qoidalar va talablarni hurmat qilishlarini va ularga rioya etishlarini kutadi. Jamiyat pudratchilarni o‘zlari ishlayotgan davlatning soliq, atrof-muhit, mehnat, tibbiy va ijtimoiy qonunchiligiga rioya qilishga, O‘zbekiston Respublikasi va amaldagi mamlakat qonunchiligiga muvofiq Inson huquqlarini hurmat qilishga, shuningdek, umuman olganda xalqaro huquqning tan olingan tamoyillari va normalari, shu jumladan Birlashgan Millatlar Tashkilotining Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi, Asosiy huquqlar va Xalqaro mehnat tashkilotining tamoyillari rioya qilishlarini kutadi.

9. Jamiyat kontragentlarga Jamiyat bilan munosabatlarida ushbu Kodeks talablariga rioya qilishni tavsiya qiladi va yetkazib berish zanjiridagi kontragentlarga ushbu talablarni tatbiq etishga chorlaydi. Ushbu Odob-axloq kodeksini qabul qilish va ularga rioya qilish kontragent tomonidan Jamiyat bilan tuzilgan shartnomaning ajralmas qismi hisoblanadi.

10. Jamiyat kontragentlarni o'z faoliyatida ushbu Kodeksda belgilangan tamoyillarni amalga oshirishga, barqaror rivojlanish tamoyillarini ommalashtirishga ijobiy ta'sir ko'rsatgan holda o'zlarining ta'minot zanjirlari uchun kontragentlarning Odob-axloq kodeksini joriy etishga undaydi. Jamiyat kontragentlari ushbu Kodeks qoidalarini o'zlarining barcha jarayonlari va operatsiyalariga, xodimlariga va o'zlarining tovarlar, ishlar va xizmatlarni yetkazib berishning butun zanjiridagi kontragentlar bo'ylab kengaytirishlarini kutadi.

11. Jamiyat kontragenti tomonidan ushbu Kodeks talablarini bajarmaganligi uchun yuridik javobgarlikni o'z zimmasiga olmaydi. "NKMK" AJ kontragentlarining odob-axloq qoidalarida belgilangan tamoyillar va qoidalarga rioya qilmayotganligi tasdiqlangan taqdirda Jamiyat kontragent bilan shartnomaviy munosabatlarni bekor qilish huquqini o'zida saqlab qoladi.

12. Quyida ushbu Kodeksda foydalaniladigan asosiy tushunchalar va atamalar keltirilgan:

Xarid qilish – fuqarolik-huquqiy bitim/shartnoma tuzish orqali Jamiyat ehtiyojlarini qoplash uchun tovarlar/ishlar/xizmatlar sotib olish bo'yicha harakatlar majmui;

Konfidensial axborot – uchinchi shaxslarga noma'lumligi, qonuniy asosda unga kirish imkoni yo'qligi hamda ushbu ma'lumotlar egasi tomonidan uning maxfiylikini himoya qilish choralarini ko'rishi sababli haqiqiy yoki potensial tijorat qiymatiga ega bo'lgan axborot;

Insayder ma'lumotlar – ilgari taqdim etilmagan yoki tarqatilmagan maxsus va aniq ma'lumotlar (shu jumladan tijorat, bank, xizmat sirlarini, aloqa sirlarini (pul o'tkazmalari to'g'risidagi ma'lumotlar) va qonun bilan qo'riqlanadigan boshqa sirlarni tashkil etuvchi ma'lumotlar) taqdim etilishi yoki tarqatilishi natijasida moliyaviy vositalar, tovarlar va (yoki) chet el valyutasi qiymatiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan ma'lumotlar;

Korrupsiya – shaxsning o'z mansab yoki xizmat mavqeyidan shaxsiy manfaatlarini yoxud o'zga shaxslarning manfaatlarini ko'zlab moddiy yoki nomoddiy naf olish maqsadida qonunga xilof ravishda foydalanishi, xuddi shuningdek bunday nafni qonunga xilof ravishda taqdim etish;

Jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirish (noqonuniy daromadlar) – ko'rsatilgan pul mablag'lari yoki boshqa mol-mulkka egalik qilish, ulardan foydalanish va ularni tasarruf etishga qonuniy ko'rinish berish maqsadida jinoiy yo'l bilan boshqa shaxslar tomonidan qasddan olingan pul mablag'lari yoki boshqa mol-mulk bilan moliyaviy operatsiyalar va boshqa operatsiyalarni amalga oshirish.

II. Tamoyillar

13. Biznesni axloqiy tarzda olib borish.

Jamiyat adolatli raqobat va ochiq bozorlar tamoyillariga qat'iy sodiq bo'lib, barcha potensial kontragentlarga teng imkoniyatlarni taqdim etishga intiladi.

Kontragent shartnoma munosabatlarini amalga oshirishda axloqiy me'yorlarga rioya qilishi shart. Xarid qilishda ishtirok etuvchi kontragentlarga narxlar va g'olibni tanlashga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan boshqa shartlar to'g'risida ma'lumot almashishi, raqobatni cheklovchi harakatlarni, shu jumladan til biriktirish va narx-navo kelishuvlarini, sanoat josusligini amalga oshirish taqiqlanadi.

Kontragent Jamiyatga faqat ishonchli va tasdiqlangan ma'lumotlarni taqdim etishga majburdir.

Kontragentning iqtisodiy faoliyati, tuzilishi, moliyaviy holati va faoliyati to'g'risidagi ma'lumotlari amaldagi qoidalarga va tan olingan sanoat amaliyotiga muvofiq oshkor etilishi kerak. Ko'rsatkichlarni soxtalashtirish yoki kontragentning pozitsiyasi va faoliyati to'g'risidagi ma'lumotlarni o'zgartirish mumkin emas.

Kontragent Jamiyatga tovarlarni yetkazib berish, ishlarni bajarish, shartnoma shartlariga qat'iy muvofiq xizmatlar ko'rsatish, saqlanishini ta'minlash va Jamiyatning shartnoma bo'yicha taqdim etilgan aktivlaridan mas'uliyat bilan foydalanishga majburdir.

14. Korrupsiyaga qarshi kurash.

Jamiyatda korrupsiyaning barcha ko'rinishlariga toqat qilmaslik va qarshilik ko'rsatish madaniyati yaratilgan va qo'llab-quvvatlanadi. Jamiyat korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarning mumkin bo'lgan faktlari to'g'risidagi ma'lumotlarni tekshirish, agar ular tasdiqlangan bo'lsa, ularning oqibatlarini va ularga yordam beradigan sabablarni bartaraf etish (minimallashtirish) bo'yicha kompleks chora-tadbirlarni ishlab chiqishga intiladi.

Jamiyat shartnomalarida qonunchilik normalariga rioya qilish to'g'risidagi korrupsiyaga qarshi band mavjud bo'lib, u pudratchilar tomonidan shartnomalarni bajarishda korrupsiyaga, jinoyatlardan olingan daromadlarni legallashtirish (qonuniylashtirish)ga va terrorizmni moliyalashtirishga qarshi kurashish bo'yicha barcha amaldagi qonunlar va me'yoriy hujjatlarga rioya etishini nazarda tutadi.

Jamiyat O'zbekiston Respublikasining 2017-yil 3-yanvardagi "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi O'RQ-419-son Qonuniga muvofiq yuqori axloqiy me'yorlar asosida ish olib borayotgan pudratchilar bilan munosabatlarni saqlash va rivojlantirish hamda korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarga qarshi kurashish chora-tadbirlarini amalga oshirishga intiladi.

O'z navbatida kontragent amaldagi qonunchilikda tovlamachilik, pora berish/olish (pora berishda vositachilik), tijorat pora olish (pora yoki tijorat pora olish), mansab vakolatini suiiste'mol qilish, jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirish (qonuniylashtirish)ga qarshi kurashish bo'yicha amaldagi qonun hujjatlari va xalqaro-huquqiy hujjatlar talablarini buzish; terrorizmni moliyalashtirishga sabab bo'ladigan harakatlarni amalga oshirmaslik majburiyatini oladi.

15. Inson huquqlari va teng imkoniyatlar.

Jamiyat xalqaro miqyosda tan olingan inson huquqlarini hurmat qiladi va qo'llab-quvvatlaydi. Jamiyat irqi (rangi), yoshi, jinsi, millati, kelib chiqishi, millati, dini, nogironligi, homiladorligi, siyosiy mansubligi, kasaba uyushmalariga a'zoligi, ijtimoiy va oilaviy ahvoliga ko'ra, shuningdek, boshqa shaxsiy xususiyatlar, har qanday kamsitishlarni qoralaydi va taqiqlaydi. Amaldagi qonunchilik doirasida kontragent bandlik va mehnat sohasida imkoniyatlar tengligini ta'minlash va o'z xodimlari va biznes sheriklariga nisbatan har qanday kamsitishning oldini olish uchun zarur choralarni ko'rish majburiyatini oladi.

16. Majburiy va bolalar mehnatidan foydalanishni taqiqlash.

Jamiyat majburiy, ixtiyoriy va majburiy mehnatning barcha turlarini, qamoqxonadagi majburiy mehnatni, qullik va odam savdosini qoralaydi va taqiqlaydi. Kontragent mehnat sharoitlari o'zaro kelishilgan, adolatli va shaffof tamoyillarga asoslanishini ta'minlash uchun samarali choralar ko'rish majburiyatini oladi, to'g'ridan-

to'g'ri yoki bilvosita jismoniy yoki moliyaviy majburlash, jarima va sanksiyalar bilan tahdid qilish, shuningdek, xodimni ta'qib qilishning boshqa usullarini istisno qiladi. Ish va xizmat to'liq ixtiyoriydir va xodimlar kelishilgan shartnoma shartlariga ko'ra mehnat shartnomasini tugatish huquqiga ega.

Kontragent bolalar mehnatidan foydalanishni qoralaydi va unga toqat qilmaydi hamda bolalar mehnatidan foydalanishni aniqlash va unga qarshi kurashish choralarini ko'rish majburiyatini oladi. Voyaga yetmagan shaxslarga nisbatan mehnat munosabatlariga kirishish Xalqaro mehnat tashkilotining "Mehnat qilishning eng kam yoshi to'g'risida"gi Konvensiyasiga va ushbu faoliyat amalga oshirilayotgan mamlakatning amaldagi qonunchiligiga qat'iy rioya qilgan holda amalga oshiriladi.

Kontragent tegishli davlat organlari va tashkilotlarini o'z ta'minot zanjirlarida haqiqiy yoki shubhali zamonaviy qullik, majburiy mehnat va bolalar mehnati holatlari to'g'risida xabardor qilish majburiyatini oladi.

17. Mehnat me'yorlari va yig'ilishlar erkinligi.

Jamiyat xodimlarning huquqlarini himoya qilish va ularga hurmat bilan munosabatda bo'lish tarafdori bo'lib, bu Jamiyatning korporativ qadriyatlarini va siyosatida aks ettirilgan. Kontragent Xalqaro mehnat tashkiloti konvensiyalari qoidalariga rioya qilish majburiyatini oladi, ular barcha ishchilarga, shu jumladan asosiy xodimlarga va vaqtinchalik yoki shartnoma asosida yollangan ishchilarga teng qo'llanilishi kerak.

Kontragent ishchilarning yig'ilishlar o'tkazish, kasaba uyushmalari, uyushmalar tuzish va jamoaviy bitimlar tuzish huquqini hurmat qiladi.

Kontragent munozarali masalalarni hal qilish uchun kasaba uyushmalari bilan konstruktiv hamkorlikni amalga oshiradi, xodimlar vakillarini kamsitmaydi va ularning vakillik funksiyalarini bajarishiga aralashmaydi. Agar ushbu huquqlar milliy qonunchilik bilan cheklangan bo'lsa, Kontragent ishchilar vakilligining muqobil vositalarini, shu jumladan ishchilar qo'mitalari va forumlarni qo'llab-quvvatlaydi.

18. Adolatli ish haqi va mehnat sharoitlari.

Kontragent o'z xodimlariga ish beruvchi va xodim o'rtasidagi munosabatlarni tartibga soluvchi amaldagi qonun hujjatlariga, jamoaviy bitimlarga va inson huquqlari xalqaro standartlariga muvofiq ish olib borgan holda, o'z xodimlariga o'z vaqtida va munosib ish haqi, xavfsiz mehnat sharoitlari va dam olish uchun zarur vaqtni ta'minlash majburiyatini oladi. Kontragent xodimlar o'z farovonligi va oilalari farovonligini saqlab qolish uchun munosib ish haqi olishlari kerakligini hisobga oladi.

Kontragent xodimlarning ish vaqtini mas'uliyat bilan boshqarish majburiyatini oladi. Ish vaqti, mehnat sharoitlari va ish haqi xodimlar bilan tuzilgan mehnat shartnomalarida belgilanishi kerak.

Ish haqi shartlarini belgilash yoki o'zgartirishda har qanday kamsitish taqiqlanadi. Xodimning ish haqi tashkilot faoliyatini amalga oshirayotgan mamlakatning tegishli qonunchiligini hisobga olgan holda, yashash joyidagi milliy qonunchilikning amaldagi normalarida belgilangan eng kam ish haqidan past bo'lishi mumkin emas. Agar ish vaqtdan tashqari ishlash zarurati tug'ilsa, bunday ish uchun haq to'lash kontragentning yashash joyi va u tadbirkorlik faoliyatini amalga oshiradigan mamlakatning amaldagi qonunchiligiga muvofiq amalga oshiriladi.

Kontragent o'z xodimlariga yashash joyi, joylashgan mamlakat mehnat qonunchiligi va xalqaro huquqning umume'tirof etilgan normalarida nazarda tutilgan barcha kafolatlar va kompensatsiyalarni taqdim etishga majburdir. Intizomiy jazo chorasi

sifatida ish haqidan noqonuniy chegirmalar taqiqlanadi.

19. Sanitariya-gigiyena va yashash sharoitlari.

Kontragent xodimlarini uy-joy bilan ta'minlaganda, turar joy binolaridan foydalanishda ishchilarning sog'lig'i va xavfsizligi talablariga rioya etilishini kafolatlaydi. Agar ishchilar yotoqxonalari ajratilgan bo'lsa, kontragent ularning tozaligi va xavfsizligini ta'minlash, toza sanitariya inshootlari va yetarli ichimlik suvi, shuningdek, ovqat tayyorlash va ovqatlanish uchun jihozlar bilan ta'minlash majburiyatini oladi.

20. Mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligi.

Jamiyat mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligi sohasidagi huquqbuzarliklarga toqat qilmaslik tamoyiliga amal qiladi.

Jamiyat kontragentdan mehnat va sanoat xavfsizligi talablariga qat'iy rioya qilishini, barcha xodimlari uchun sog'lom mehnat muhiti va xavfsiz mehnat sharoitlarini yaratishini kutadi. Kontragent o'z faoliyatida sog'liq va xavfsizlikni boshqarish bo'yicha standartlar va amaliyotlarni joriy etishga, shuningdek, agar kerak bo'lsa, o'z faoliyatida va Jamiyat bilan shartnoma munosabatlarida qo'llaniladigan mehnatni muhofaza qilish talablarini qo'llash majburiyatini oladi.

Kontragent qulay va xavfsiz mehnat sharoitlarini ta'minlash, O'zbekiston Respublikasi va tashkilot o'z faoliyatini amalga oshirayotgan davlat qonunchiligida belgilangan mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik bo'yicha xalqaro sanoat standartlari talablari, sanitariya-epidemiologiya va amaldagi boshqa huquqiy qoidalar talablariga muvofiq ishchilarni tegishli shaxsiy himoya vositalari bilan ta'minlash majburiyatini oladi.

Jamiyat hududida yoki uning obyektida xizmat ko'rsatuvchi kontragent Jamiyat tomonidan belgilangan xavfsizlik qoidalariga va amaldagi qonunchilikka rioya qilish majburiyatini oladi. Kontragent Jamiyat hududidagi barcha jarohatlar va hodisalar tekshirilishi kerakligini tushunadi.

Kontragent baxtsiz hodisalar va ish bilan bog'liq jarohatlar, o'z xodimlarining sog'lig'ining yomonlashishi va o'limiga olib keladigan hodisalarning oldini olish uchun barcha zarur amaliy choralarni ko'rish majburiyatini oladi.

21. Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik ko'rish va boshqarish.

Jamiyat favqulodda vaziyatlar yuzaga kelganda javob berishga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha talablarga rioya qilish mas'uliyatini tushunadi.

Jamiyat hududida yoki uning obyektida xizmat ko'rsatuvchi kontragent xavfli va favqulodda vaziyatlarni aniqlash va baholash, zarurat tug'ilganda ularni bartaraf etish va oldini olish choralari ko'rish, favqulodda harakatlar rejasi va ularni amalga oshirish tartib-qoidalari orqali ularning ta'sirini kamaytirishda ishtirok etish va bartaraf etish majburiyatini oladi.

Kontragent, agar kerak bo'lsa, amaldagi qonunchilik talablariga va Jamiyatning mehnatni muhofaza qilish va baxtsiz hodisalarni bartaraf etish bo'yicha komissiyalarining xulosalariga muvofiq tegishli tuzatish choralari qo'llash, shuningdek ko'rilgan chora-tadbirlar samaradorligini monitoring qilish, baholash va kelgusida amalga oshirish majburiyatini oladi, hodisalarning takrorlanishini oldini olish uchun profilaktika choralari joriy etadi.

22. Atrof-muhit muhofazasi.

Jamiyat atrof-muhitga ta'sir qilish va resurslardan oqilona foydalanish uchun o'z mas'uliyatini tushunadi. Jamiyat ekologik muammolarni hal qilishda kompleks yondashuvni qo'llashga intiladi va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha

majburiyatlarini birgalikda bajaradigan kontragent bilan ishlashga intiladi.

Jamiyat kontragentdan atrof-muhitni muhofaza qilish qonunchiligiga rioya qilishini, ekologik toza texnologiyalarni ishlab chiqish va tarqatishni rag'batlantirishni, atrof-muhit va iqlim o'zgarishiga salbiy ta'sirni kamaytirish orqali o'z ishlab chiqarishining ekologik samaradorligini oshirishga intilishini, yashil iqtisodiyotni joriy etishini kutadi.

Kontragent tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va ularni himoya qilish uchun barcha choralarni ko'rish majburiyatini oladi. Kontragent o'zi mavjud va tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanadigan hududlarda ekotizimlar va bio xilma-xillikni saqlash choralari ko'rish majburiyatini oladi.

Jamiyat hududida yoki uning obyektida xizmat ko'rsatuvchi kontragent Jamiyatning ekotizimlar va bio xilma-xillikni saqlashni ta'minlash bo'yicha tegishli talablariga rioya qilish majburiyatini oladi.

Kontragent amaldagi qonun hujjatlari talablariga va Jamiyatning ekologik xavfsizlik komissiyalarining xulosasiga muvofiq zarur hollarda tegishli tuzatish choralari qo'llash, shuningdek ko'rilgan choralar samaradorligini monitoring qilish, baholash va takroriy ekologik hodisalarning yuzaga kelishini oldini olish bo'yicha profilaktika choralari ko'rish majburiyatini oladi.

23. Maxfiy va insayder ma'lumotlari.

Kontragent Jamiyatning intellektual mulki, tijorat sirlari va boshqa har qanday maxfiy, insayder yoki boshqa mulkiy ma'lumotlarini hurmat qilishi shart. Jamiyat faoliyatiga oid barcha ma'lumot har qanday sharoitda ham kontragent tomonidan maxfiy hisoblanishi kerak. Kontragent ma'lumotlarning maxfiyligini o'zining odatdagi faoliyati doirasidan tashqarida yoki Jamiyatning ko'rsatmasi yoki ruxsatisiz tarqatish, nashr etish, foydalanish yoki oshkor etishni rad etish orqali himoya qilish majburiyatini oladi.

Kontragent amaldagi ma'lumotlarni himoya qilish standartlariga rioya qilishi shart. Maxfiy va insayder ma'lumotlarni o'z ichiga olgan yoki ma'lumotlarni himoya qilish standartlariga muvofiq himoya qilishni talab qiladigan materiallar uchinchi shaxslarga kirish huquqiga ega bo'lmagan xavfsiz joyda saqlanishi va kontragent xodimlariga faqat bilish kerak bo'lganda taqdim etilishi kerak.

Kontragent maxfiy ma'lumotlarni sotmaslik, almashish, nashr qilmaslik yoki boshqa yo'l bilan, shu jumladan nusxa ko'chirish, ko'paytirish yoki elektron ommaviy axborot vositalaridan foydalanish orqali oshkor qilmaslikka majburdir.

Kontragent tomonidan Jamiyatdan olingan maxfiy ma'lumotlarni davlat organiga, boshqa davlat organiga, mahalliy davlat hokimiyati organiga topshirish, agar bunday davlat organi, boshqa davlat organi, mahalliy davlat hokimiyati organi vakolatli bo'lsa, maxfiy ma'lumotlarni oshkor qilish hisoblanmaydi. Bunda maxfiy ma'lumotlarni davlat organiga, boshqa davlat organiga, mahalliy davlat hokimiyati organiga o'tkazish O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshirilishi kerak.

Kontragent so'rov fakti va davlat organi, boshqa davlat organi yoki mahalliy davlat hokimiyati organining iltimosiga binoan maxfiy ma'lumotlarni taqdim etish fakti to'g'risida darhol Jamiyatni alohida xabardor qilishi shart.

Kontragent maxfiy ma'lumotlarning oshkor etilishi holatlari to'g'risida darhol Jamiyatni xabardor qilishi va ushbu faktlar bo'yicha tekshiruvni tashkil qilishi shart.

Maxfiy ma'lumotlarning oshkor etilishiga yo'l qo'ygan kontragent O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlariga muvofiq javobgar bo'ladi va maxfiy ma'lumotlarning oshkor etilishi munosabati bilan Jamiyatga yetkazilgan zararining o'rnini qoplashi shart.

24. Manfaatlar to‘qnashuvini boshqarish.

Kontragent manfaatlar to‘qnashuvi holatidan qochishi va jamiyatni bunday holatlar haqida xabardor qilish majburiyatini oladi. Jamiyatning har qanday xodimi va/yoki kontragent xodimi Jamiyat va/yoki kontragent manfaatlari yo‘lida harakat qilishiga to‘sqinlik qiladigan shaxsiy manfaati bo‘lsa, Jamiyatga nisbatan o‘z vazifalarini halol, vijdonan va xolisona bajarishiga to‘sqinlik qilsa va/yoki kontragent yoki Jamiyat va/yoki kontragent bilan har qanday iqtisodiy aloqaga ega bo‘lsa, aniqlangan qonunbuzarliklar to‘g‘risidagi ma‘lumotlar quyida ko‘rsatilgan aloqa kanallari orqali yuborilishi kerak.

25. Faoliyatning shaffofligi va korrupsiyaga qarshi kurash.

Jamiyat kontragent rahbariyatidan poraxo‘rlik, korrupsiya, tovlamachilik va o‘g‘irlikning barcha turlarini taqiqlash bo‘yicha aniq chora-tadbirlar ishlab chiqishi va amalga oshirishi kutadi.

Kontragent o‘zining muvofiqlik dasturlari va korrupsiyaga qarshi kurash qoidalariga rioya qilish bo‘yicha doimiy nazoratni amalga oshirishi, muntazam ravishda ko‘rib chiqishi va yangilashi kerak. Xususan, sovg‘alarni topshirish va qabul qilishning majburiy qoidalarini joriy etish, shuningdek, xodimlarni ishbilarmonlik odob-axloqi bo‘yicha muntazam ravishda xabardor qilishi va o‘qitishi zarur.

26. Rag‘batlantirish, sovg‘alar va moddiy rag‘batlantirish.

Kontragent Jamiyat xodimlarini moddiy rag‘batlantirishni, shu jumladan naqd pul to‘lash, sovg‘alar berish, ularga bepul ishlarni (xizmatlarni) bajarish va bu yerda ko‘rsatilmagan xodimni ma‘lum bir qaramlikka olib keladigan va buni ta‘minlashga qaratilgan boshqa usullarni taqdim etishni rad etadi. Jamiyat xodimlari “NKMK” AJning 2024-yil 31-iyuldagi 499-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “NKMK” AJ va uning tarkibiy bo‘linmalari xodimlari tomonidan xizmat safarlari, xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar munosabati bilan olinishi mumkin bo‘lgan sovg‘a qiymati, shuningdek uni tasarruf etish tartibi to‘g‘risidagi” Nizom talablariga rioya etishlari shart.

Xodimning uni rag‘batlantirgan tomon foydasiga amalga oshirgan harakatlari sifatida quyidagilar tushuniladi:

boshqa kontragentlarga nisbatan asossiz afzalliklarni taqdim etish;

har qanday kafolatlar berish;

mavjud jarayonlarni tezlashtirish;

xodim tomonidan o‘z mehnat majburiyatlari doirasida amalga oshirilgan, ammo kontragent bilan munosabatlarning shaffofligi va ochiqligi tamoyillariga zid bo‘lgan boshqa harakatlar.

27. Raqobatchilarga nisbatan xulq-atvori.

Jamiyat halol raqobat tamoyiliga amal qiladi. Jamiyat va kontragent halol va haqqoniy raqobatni himoya qiluvchi va rivojlanishiga yordam beruvchi amaldagi qonunlarga, xususan, amaldagi monopoliyaga qarshi qonunlar va raqobatni tartibga soluvchi qonunlarga rioya etish majburiyatini oladi.

III. Huquqbuzarliklar haqida xabar berish.

28. Kontragent Kodeksning shubhali yoki haqiqiy buzilishi holatlari haqida xabar berishga majburdir. Kontragent ushbu Kodeksning talablari bo‘lgan buzilgan taqdirda Jamiyatni vijdonan qo‘llab-quvatlash, shu jumladan mansabdor shaxslar, xodimlar va agentlar o‘rtasida so‘rov o‘tkazish imkoniyatini ta‘minlash majburiyatini oladi.

29. Kontragent Kodeks qoidalariga rioya qilmaslik yoki Jamiyatdagi moliya, buxgalteriya hisobi, audit, korrupsiya, firibgarlik yoki moddiy manfaatlarga taalluqli boshqa jiddiy vaziyatlarga oid shubhasi haqida quyida ko‘rsatilgan aloqa kanallaridan biri orqali xabar berishi mumkin:

elektron pochta manzili – info@ngmk.uz, nkmk@exat.uz;

telegram bot kanali – (https://t.me/nkmk_murojaat_bot);

telefon raqami – 79-227-72-22;

Jamiyatning rasmiy veb-saytida ko‘rsatilgan boshqa aloqa kanallari.

IV. Kodeks tamoyillariga rioya qilmaslik uchun javobgarlik.

30. Agar Jamiyatga Kodeks qoidalariga mos kelmaydigan har qanday xatti-harakatlar yoki holatlar to‘g‘risida ma’lum bo‘lsa, Jamiyat kontragent tomonidan ushbu qoidalarning buzilishi va mumkin bo‘lgan oqibatlarini bartaraf etishga qaratilgan tuzatish choralarini ko‘rishni talab qilish huquqini o‘zida saqlab qoladi.

31. Kontragent o‘z faoliyatida yoki subpudratchilar faoliyatida Kodeksga zid bo‘lgan shartlar va kelishmovchiliklar mavjudligi to‘g‘risida Jamiyatni xabardor qilishi shart. Jamiyat ushbu Kodeksga rioya etilishini ham mustaqil ravishda, ham uchinchi shaxslarni ham jalb qilgan holda auditorlik tekshiruvida nazorat qilish huquqini o‘zida saqlab qoladi.

V. Yakuniy qoidalar.

32. Mazkur Kodeksga har qanday o‘zgartirish va qo‘shimchalar Bosh direktor – Boshqaruv raisining buyrug‘iga muvofiq kiritiladi.